

VIDAKOVIĆ BOGDANA

SJEĆANJA NA BOSU ŽIVKOVIĆ

Moja sestra Bosiljka-Bosa Živković rođena je 18. avgusta 1921. godine, a ja dvije godine kasnije. Oduvijek je bila uzor za mene i u djevojačkim i u kasnijim danima. I u osnovnoj školi i u nižim razredima gimnazije bila je odlična učenica. Mađa je uvijek bila odlična učenica, skoro je nikada nisam vidjela da čita školske knjige, ali je zato mnogo čitala druge. Po svojoj načitanosti odskakala je od svoje sredine. Sve ju je interesiralo i skoro da nije ni bilo oblasti iz koje nije bar nešto pročitala, a naročito iz lijepe književnosti. Da bi imala više vremena da čita, ja sam umjesto nje radila ručni rad, ono što je morala uraditi po programu u nastavi predmeta ručnog rada u školi. Mnogo je čitala knjige i u nižoj gimnaziji, a i za vrijeme školovanja u Učiteljskoj školi u Banjoj Luci.

U osnovnoj školi i u Nižoj gimnaziji u Bos. Gradišci veoma je bila aktivna i u školskim sekcijama, uključujući i podmladak Crvenog krsta. Učestvovala je i u školskim priredbama.

Sjećam se kako mi je kao učenica pričala kako veoma voli učiteljski poziv da bi mogla da vaspitava mlade generacije, a i da ih usmjerava i osposobljava za život. Za vrijeme školovanja u Učiteljskoj školi u Banjoj Luci prve dvije godine stanovala je u Internatu ~~Učiteljske škole~~ Kola srpskih sestara, a zatim kod Jelene Bićanić. Jelena Bićanić bila joj je školska drugarica i prijateljica. Instruirala je djake, a među njima i Vladu Bićanića, brata Jelene. Instruirala je i sina ljekara dr. Stjepanovića.

Zabavljala se sa Nikom Jurinčićem, koji je dolazio k nama kući u Bos. Gradišku. Porođica ga je zavođjela. Tre-

balo je da se uzmu, odnosno vjenčaju.

Bosa je bila aktivna i u školskom djačkom literarnom društvu, a i u RKUD "Pelagić". Nije mi poznato kad je postala član SKOJ-a, ali mi je poznato njeno komunističko opredjeljenje još iz djačkih dana. Svaki njen dolazak u Bos. Gradišku bio je u znaku živog angažovanja. U kući je odmah živnulo. Dolazili su njeni drugovi. Sastajali su se u njenoj sobi i dugo razgovarali, ali mi nisu dozvoljavali da budem prisutna. Sjećam se da je za vrijeme jednih školskih ferija donijela iz Banje Luke neke letke i rasturala ih sa Perom Todorovićem. Taj je Perć kod nas češće dolazio. Interniran je iz Bos. Gradiške sa porodicom 1941. godine i poginuo u partizanima u nekoj srbijanskoj jedinici. Isto tako, družila se mnogo sa Salihom i Atifom Topićem. Sjećam se da su dosta sastanaka održali u kući naše sestrice Stevke Šokčević. Medjutim, ne znam da li je na tim sastancima bio prisutan i Niko Jurinčić. Osim Nike, u Bos. Gradišku k nama je dolazio i njegov brat Drago Jurinčić.

Maturirala je u januaru 1941. godine. Dobila je namještenje u selu Maleševci. U školi je počela raditi u martu 1941. godine. Ubrzo poslije njenog odlaska u Maleševce otišla sam i ja kod nje i ostala jedno mjesec dana. Vratila sam se pred izbijanje rata u aprilu 1941. Dobro se sjećam da je bila mnogo angažovana, ne samo sa djecom u nastavi, nego i sa seljacima, posebno ženama. Vidjela sam da je odmah stekla veliku popularnost u selu i da su je stalno po ovom ili onom pitanju tražili i savjetovala se s njima. Znala me je u kući ostaviti samu i ona je po cijelu noć bila odsutna. Znam da mi je govorila da ide u selo Peći kod Jelene Bićanić. Znam da je išla i na neke sastanke političke prirode. U selo Maleševce kod nas često je dolazila i Jelena Bićanić.

Dobro se sjećam Bosinih upozorenja da ništa ne smijem govoriti pred učiteljem, mislim da se prezivao Tešanović, posebno ako me pita ko je sve dolazio i kuda je Bosa išla.

Bila je ozbiljna i veoma staložena. Medju kolegama, kako sam primjetila, imala je priličan autoritet. Inače se stalno kretala u društvu. Nju je društveni rad preokupirao, ali ga je volila. Svoje oduševljenje znala je prenositi na druge. Posebno sam se divila, a tada sam već bila djevojka, njenoj ogromnoj energiji i istrajnosti. Nju je nosila želja da sve ono što ona

zna i može prenese na seljake. Bila je istinski narodni učitelj koji se sav posvećuje radu na svestranom prosvjećivanju.

Otišla sam od Bose pred samo izbijanje rata i više se nismo nikada vidjele. Rat je našu porodicu potpuno razdvojio. Zbog ustaških zvjerstava tata Jovo morao je da bježi u Srbiju. Ja sam uskoro pošla za njim jer je mama smatrala da je za mene kao mladu djevojku sigurnije da budem s ocem. Zbog neizvjesnosti šta je s Bosom majka je pošla k njoj. U Bosni je i ostala tokom cijelog rata. Tek po povratku iz Srbije 1945. godine doznala sam da je Bosa poginula kao član Okružnog komiteta SKOJ-a, odnosno da su je na Manjači ubili četnici u vrijeme četničkog puča 1942. godine.

10. mart 1978. godine

Banja Luka

(Bogdana Vidaković)

Bogdana Vidaković

